

จดหมายข่าว

ราชบัณฑิตยสถาน

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๙๐

ปีที่ ๒๓

ฉบับที่ ๒๖๑

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

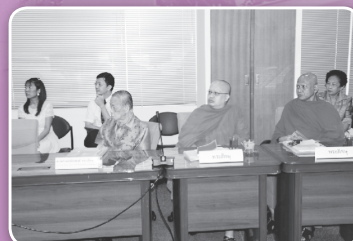
ISSN ๐๘๕๗-๗๐๖๔

ข่าวราชบัณฑิตยสถาน

*** ขอแสดงความยินดีที่ ศ. ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ราชบัณฑิต สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ประเภทวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ เข้ารับพระราชทานปริญญารัฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ และ ศ. ดร.ปกรณม์ อุดลพินธุ์ ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ประเภทวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เข้ารับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖

*** ราชบัณฑิตยสถานจัดประชุมวิชาการ เรื่อง “ราชบัณฑิตปูชนียบุคคล ปราชญ์ของแผ่นดิน ครั้งที่ ๗” เพื่อเชิดชูเกียรติปูชนียบุคคลของราชบัณฑิตยสถาน ได้แก่ ศ. นพ.อวย เกตุสิงห์ หลวงประสิทธิภักดิ์ (ประสิทธิ์ เมนะเศวต) และ ศ. นพ.สุตแสงวิเชียร ซึ่งราชบัณฑิตทั้ง ๓ คน ถือเป็นปูชนียบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และสร้างคุณประโยชน์อย่างยิ่งให้แก่ประเทศชาติ การประชุมฯ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุม ๓๐๑-๓๐๓ ชั้น ๓ ราชบัณฑิตยสถาน ทั้งนี้ ศ. ดร.ปัญญาบริสุทธิ์ นายกราชบัณฑิตยสถาน เป็นประธานในพิธีเปิด และ คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ราชบัณฑิต สำนักศิลปกรรม เป็นผู้กล่าวรายงาน

ในการประชุมครั้งนี้ได้รับความกรุณาจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ศ.เกียรติคุณ ดร. นพ.สมชัย บวรกิตติ ศ. ดร.เปี่ยมศักดิ์ เมนะเศวต ศ. ดร.สมศักดิ์ ปัญญาแก้ว และ ศ. นพ.สรรใจ แสงวิเชียร โดยมี ศ. ดร.รินฤทัย ลัจจพันธ์ เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

สรุปบรรยายเสนอผลงานค้นคว้าและวิจัย ของราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกต่อที่ประชุมสำนัก

สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง

● วันพุธที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

นายสงวน ลีวมโนมนต์ *ภาคีสมาชิก* บรรยายเรื่อง *ผู้นำจีนยุคใหม่ (าพทฯ ลี จิ้น-ผิง)* ความโดยสรุปว่า ปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China) มีบทบาทในประชาคมโลกและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของโลก เงินสำรองสูงเป็นอันดับ ๑ ของโลก มูลค่าการส่งออกสูงเป็นอันดับ ๑ ของโลก เป็นมหาอำนาจในเอเชียและมีนโยบายที่จะเพิ่มบทบาทในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลกมากขึ้นในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการแก้ปัญหา ระหว่างประเทศ และบทบาททางเศรษฐกิจ

จีนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับไทยในทุกระดับ เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ระหว่างการเยือนจีนอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรี และนักธุรกิจชั้นนำของไทยจำนวน ๑๑๗ คน จากธุรกิจ ๘ สาขา มีการหยิบยกประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกิจ การค้า การลงทุนกับจีนขึ้นหารือกับนายกรัฐมนตรี ด้วยกระทรวงการต่างประเทศให้บทบาทนำกับด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของภาคเอกชนซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทย

สิ่งทีผู้ประกอบการไทยควรรู้ **จุดแข็ง** จีนมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และเป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ (economic powerhouse) ของภูมิภาคและของโลก ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๑๐ ต่อปี เป็นประเทศที่นำลงทุนมากที่สุดในโลก เนื่องจากมีตลาดที่ใหญ่มหาศาล มีเงินทุนสำรองมากที่สุดในโลก รัฐบาลจีนมีนโยบายพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้พร้อมรองรับการลงทุนและดำเนินนโยบายพิเศษเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติมาลงทุนในจีน นอกจากนี้ จีนยังมีค่าแรงงานต่ำและค่าเช่าที่ดินในเขตชนบทที่ค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะในพื้นที่ทางภาคตะวันตก รัฐบาลจีนส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี **จุดอ่อน** จีนยังขาดการพัฒนาในด้านการเงินอยู่มาก

จากการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ ๑๘ สมัยประชุมที่ ๑ ทีประชุมได้คัดเลือกกรรมการแห่งกรรมการเมืองศูนย์กลาง กรรมการสามัญในคณะกรรมการการเมืองศูนย์กลาง และผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการใหญ่แห่งคณะกรรมการศูนย์กลาง โดยมีรายชื่อผู้ได้รับการเลือกตั้งดังนี้

๑. กรรมการการเมืองศูนย์กลาง

ลี จิ้น-ผิง มาซาฮิ หวัง ฉี-ชาน หวัง อี้-หนิง หลิว เหียน-ตง (หญิง) หลิว ฉี-เป่า ลวี ฉี-เลียง ชุน ชุน-หลาน (หญิง) ชุน เจิ้ง-ไฉ หลี่ เค่อ-เจียง หลี่ เจี้ยน-กั๋ว หลี่ เหียน-เฉา วางหยาง จาง ชุน-เสียน จาง เกา-ลี่ จาง เต๋อ-เจียง ฟาน ฉาง-หลง เม็ง เจี้ยน-จู้ จ้าว เล่อ-จี้ หู ชุน-หัว อวี เจิ้ง-เซิง ลี ฉาน-เซ กั๋ว จิน-หลง หานเจิ้ง

๒. กรรมการสามัญกรรมการเมืองศูนย์กลาง (แกนนำกรรมการเมือง)

ลี จิ้น-ผิง หลี่ เค่อ-เจียง จาง เต๋อ-เจียง อวี เจิ้ง-เซิง หลิว หวิน-ชาน หวัง ฉี-ชาน จาง เกา-ลี่

๓. เลขาธิการใหญ่คณะกรรมการศูนย์กลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน (กรรมการเมือง)

ลี จิ้น-ผิง

๔. เลขาธิการคณะกรรมการศูนย์กลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน

หลิว หวิน-ชาน หลิว ฉี-เป่า จ้าง เล่อ-จี้ ตู๋ ชิง-หลิน จ้าว หง-จู้ หยางจิง (ชนชาติมองโกล)

๕. คณะกรรมการการทหารศูนย์กลาง ประธาน รองประธาน และกรรมการ

ประธาน ลี จิ้น-ผิง
รองประธาน ฟาน ฉาง-หลง ลวี ฉี-เลียง
กรรมการ ฉาง วาน-ฉวน ผาง เฟิง-ฮุย จางหยาง จ้าว เค่อ-เลอ จาง โย่ว-เซียง อู๋ เซิง-ลี่ มา เสี่ยว-เทียน เว่ย เฟิง-เหอ

๖. คณะกรรมการสอบวินัยศูนย์กลาง เลขาธิการ รองเลขาธิการ และกรรมการสามัญ

เลขาธิการ หวัง ฉี-ชาน
รองเลขาธิการ จ้าว หง-จู้ หวง ชู-เสียน หลี่ อวี-ฟู ตู๋ จิน-ไฉ อู๋ อวี-เหลียง จางจวิน ฉิน เหวิน-ซิง หวังเหวย

กรรมการสามัญ (เรียงตามลำดับจำนวนขีดของแซ่) หวังเหวย หวัง ฉี-ชาน หลิวปิ่น เจียง ปี้-ซิน ตู๋ จิน-ไฉ อู๋ อวี-เหลียง ชิว เซียง-เจียง จางจวิน จาง จี้-หนาน ฉิน เหวิน-ซิง โจว ฝู-ฉวี จ้าว หง-จู้ ไหว่ช่าย อวี กุ้ย-หลิง เทยา เจิง-เคอ หวง ชู-เสียน หวง เสี่ยว-เว่ย (หญิง) หุย เซ่า-เฟิง

จะเห็นได้ว่า นายลี จิ้น-ผิง ได้รับเลือกให้เป็นเลขาธิการใหญ่คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ศูนย์กลางแห่งประเทศไทยจีน พร้อมทั้งควบตำแหน่งประธานคณะกรรมการทหารศูนย์กลาง

● วันพุธที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

ดร.ปฐมภรณ์ บุษปธำรงค์ ภาคีสมาชิก บรรยายเรื่อง **สวัสดิการสังคมในภูมิภาคอาเซียน** ความโดยสรุปว่า บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาสวัสดิการสังคมในภูมิภาคอาเซียนโดยอ้างอิงเสาหลักด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) ซึ่งครอบคลุมประเทศในอาเซียนรวม ๑๐ ประเทศ เนื้อหาของบทความนี้แบ่งเป็น ๖ ส่วน คือ ๑. บทนำ ๒. ความหมายของสวัสดิการสังคม ๓. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ๔. การจัดสวัสดิการสังคมในภาคที่เป็นทางการ การจัดสวัสดิการสังคมในภาคที่ไม่เป็นทางการ และสวัสดิการสังคมในกรอบประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ส่วนที่ ๕ และ ๖ เป็นบทวิเคราะห์สวัสดิการสังคมในอาเซียน โดยอ้างอิงถึงแนวคิด ทฤษฎีระบบ (system theory) แนวคิดสิทธิมนุษยชน (rights based approach) แนวคิดสวัสดิการแบบผสม (welfare mix) และบทสรุป

สำหรับแนวคิดที่นำมาประยุกต์ใช้ในบทวิเคราะห์อาจนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม ทั้งนี้ ครอบคลุมประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสังคมในอาเซียน คือ การพัฒนามนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนและสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างการพัฒนา นอกจากนี้ บทความนี้อภิปรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสังคม ค่านิยม และลักษณะพื้นฐานบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม เช่น ค่านิยมด้านครอบครัว (family values) ปัญหาบางประการในปัจจุบัน อาทิ ปัญหาภัยพิบัติ เด็ก สตรี เยาวชน

ผู้สูงอายุ และการจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุ เช่น อุตสาหกรรมการเกษียณอายุ

สำนักวิทยาศาสตร์

● วันพุธที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

ศ.เกียรติคุณ ภก.สมพล ประคองพันธ์ ภาควิชาชีววิทยา บรรยายเรื่อง **การประกันคุณภาพยาสามัญ** ความโดยสรุปว่า ยาสามัญเป็นยาที่ใช้แพร่หลายในทุกประเทศทั่วโลกไม่เว้นประเทศที่ผลิตยาใหม่ได้มาก เช่น สหรัฐอเมริกา ยังใช้ยาสามัญคิดเป็นมูลค่าสูงถึงร้อยละ ๗๐ ทั้งนี้เพราะยาสามัญมีราคาถูก ยาต้นแบบเป็นยาที่คิดค้นขึ้นใหม่ต้องลงทุนในการวิจัยและพัฒนาสูงมาก เมื่อสามารถขึ้นทะเบียนได้รับอนุญาตให้ผลิตจำหน่ายได้จึงจำหน่ายในราคาค่อนข้างสูงและมีสิทธิบัตรคุ้มครองเป็นระยะเวลาหนึ่งของตัวยาจากยาต้นแบบ เมื่อตัวยาหมดสิทธิบัตรก็สามารถขออนุญาตผลิตจำหน่ายเป็นยาสามัญจึงมีราคาถูกกว่ายาต้นแบบมาก เป็นที่สงสัยกันในกลุ่มแพทย์ พยาบาล เภสัชกร และผู้บริโภคว่า ยาสามัญจะให้ผลการรักษาเหมือนยาต้นแบบหรือไม่ องค์การอนามัยโลกรับว่า ยาสามัญจะให้ผลการรักษาเท่าเทียมกับยาต้นแบบและใช้แทนกันได้ก็ต่อเมื่อผลิตภัณฑ์ยานั้นต้องมีคุณสมบัติ ๒ ประการ คือ มีเภสัชกรรมสมมูล และมีชีวสมมูล

คุณสมบัติด้านเภสัชกรรมสมมูล หรือความเท่าเทียมกันทางเภสัชกรรมระหว่างยาสามัญกับยาต้นแบบ คือ มีคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนดในตำรายาหรือตามที่ได้รับอนุญาต เช่น มีตัวยานิดเดียว มีความแรงเท่ากัน มีสิ่งเจือปนไม่เกินกำหนด มีการละลายเหมือนกัน ผลิตในสถานที่ผลิตยาที่มาตรฐานเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างในการใช้รักษาของยาสามัญและยาต้นแบบอาจเกิดขึ้นได้ เนื่องจากมีความแตกต่างกันนับตั้งแต่แหล่งที่มาของตัวยาสสำคัญและวัตถุดิบ เช่น มาตรฐานสถานที่ผลิต วัตถุดิบ สิ่งเจือปนในตัวยาสสำคัญแตกต่างกัน รูปผลึกของยา ขนาดอนุภาคของยาที่ต่างกัน ยาสามัญที่เชื่อถือได้ควรใช้ตัวยาสสำคัญจากแหล่งผลิตที่มีมาตรฐานสูง เช่น มี GMP มีสิ่งเจือปนต่ำ สูตรตำรับยามีกราฟการละลายไม่แตกต่างกัน และสถานที่ผลิตยาสำเร็จรูปควรได้มาตรฐานที่ประเทศไทยยอมรับ คือ PICs ตาม ASEAN Guideline

ผู้มีหน้าที่ในการเลือกซื้อจะต้องดูเป็นว่าผลิตภัณฑ์นั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ ปัจจุบันนี้มียาสามัญใหม่หลังไหลเข้ามาจากต่างประเทศจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาที่ไม่ต้องทดสอบชีวสมมูล มาตรฐานแหล่งผลิตเหล่านั้นเชื่อถือได้หรือไม่ยังเป็นที่ยังเป็นที่ยังคงสงสัย เพราะสำนักงานอาหารและยา หรือ ออย. ยอมให้รับขึ้นทะเบียนได้โดยมิได้ไปตรวจโรงงานที่ต่างประเทศ ในขณะที่โรงงานยาในบ้านเรามีการตรวจโดยใช้มาตรฐาน PICs ซึ่งเป็นมาตรฐานสูง มาตรฐานยาที่ต่างกันนี้ทำให้ต้นทุนต่างกันได้มาก ยาที่แพงกว่าใช้ว่าจะดีเสมอไป

คุณสมบัติด้านชีวสมมูล เป็นปัจจัยสำคัญที่ยาสามัญทุกชนิดควรผ่านการทดสอบชีวสมมูลโดยอาจเปรียบเทียบในคนหรือเปรียบเทียบในห้องปฏิบัติการ ข้อมูลชีวสมมูลนี้ ออย. บังคับให้มีเฉพาะยาสามัญใหม่ แต่ยาสามัญส่วนใหญ่ยังไม่บังคับ ทั้ง ๆ ที่มีหลายตัวที่เสี่ยงต่อความไม่เท่าเทียมกันทางชีวสมมูล เช่น ยา warfarin, Phenytoin, digoxin หากยาไม่มีชีวสมมูลก็ไม่สามารถใช้ยาสามัญแทนยาต้นแบบได้

อย่างไรก็ตาม เราคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องซื้อยาสามัญไม่ว่าจะมีการประกันสังคมแบบใด ดังนั้น การเลือกซื้อยาควรใช้มีอาชัพ ได้แต่หวังว่าเราไม่เลือกซื้อยาโดยดูที่ราคาถูกอย่างเดียว เพราะยาที่ดีกว่ามีต้นทุนสูงกว่าควรเพิ่มราคาให้ตามคุณภาพของที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้ผู้ผลิตสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น เราจะได้มียาที่ดีใช้ในราคาที่ถูกลงต่อไป

● วันพุธที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

ศ. นพ.พย ภู่วรรณ ภาควิชาชีววิทยา บรรยายเรื่อง **อาหารปนเปื้อนเนื้อวัว** ความโดยสรุปว่า จากข่าวที่ว่าทวีปยุโรปได้ตรวจพบอาหารที่มีส่วนผสมปนเปื้อนเนื้อวัว เช่น ในเบอร์เกอร์ซึ่งขายอยู่ในห้างสรรพสินค้ารายใหญ่ในอังกฤษ และประเทศไอร์แลนด์ สาเหตุที่ต้องปนเปื้อนเนื้อวัวอาจเนื่องมาจากเนื้อวัวมีราคาถูกกว่า เบอร์เกอร์ที่ผู้ตรวจพบในอังกฤษพบการปนเปื้อนเนื้อวัวเพียงเล็กน้อย มีเพียงตัวอย่างหนึ่งเท่านั้นที่มีการปนเปื้อนถึงร้อยละ ๒๙ โดยห้างดังกล่าวได้ออกมายอมรับและระงับการนำเข้าเนื้อจากผู้ผลิต ๒ แห่งที่ตั้งอยู่ในอังกฤษและไอร์แลนด์ ถึงแม้ว่าเนื้อวัวที่ปนเปื้อนจะไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค แต่ส่งผลให้ทุกคนตื่นตัวถึงส่วนประกอบของอาหารที่ตนเองได้รับในแต่ละวัน นอกจากนี้ ยังพบการปนเปื้อนเนื้อวัวในสเปกเตติโบลเนสแซ็งแซ็ง ลาซานญา ทอร์เทลลินี และพาย ทั้งนี้มาตรการที่ใช้แก้ปัญหาคือ เก็บสินค้าลงมาจากชั้นจำหน่าย และยุติการนำเข้าเนื้อจากบริษัทที่ตรวจพบการปนเปื้อนเนื้อวัว รวมถึงเตรียมมาตรการเอาผิดกับผู้ที่เป็นต้นเหตุของการปลอมปนสินค้าสำหรับประเทศที่พบการปนเปื้อนเนื้อวัว ได้แก่ อังกฤษ ไอร์แลนด์ สวีเดน ฝรั่งเศส โรมานี ลักเซมเบิร์ก เยอรมนี นอร์เวย์ และเดนมาร์ก ซึ่งมีรายงานว่านอกจากตรวจพบการปนเปื้อนเนื้อวัวแล้ว ยังพบยาเฟนิลพิวทาโซน ปริมาณ ๑.๙ มิลลิกรัมต่อเนื้อ ๑ กิโลกรัม ซึ่งเป็นยาต้านการอักเสบที่ใช้กับม้า หากมนุษย์รับประทานในปริมาณปริมาณมาก ก่อให้เกิดมะเร็งรวมถึงผลข้างเคียงอื่น ๆ ทั้งนี้ ขนาดปริมาณยาที่ก่อให้เกิดโรคในมนุษย์จะต้องบริโภคเบอร์เกอร์ถึง ๖๐๐ ชิ้น ปริมาณยาที่ตรวจพบจึงไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภคแต่อย่างใด แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ผู้บริโภคหันมาตระหนักถึงแหล่งที่มาของอาหารในแต่ละวันมากยิ่งขึ้น การตรวจอาหารปนเปื้อนเนื้อสัตว์ชนิดต่าง ๆ สามารถตรวจ DNA จำเพาะของสัตว์ชนิดนั้น ๆ ได้อย่างแม่นยำ รวดเร็ว และสามารถวิเคราะห์เชิงปริมาณได้ด้วย ซึ่งประเทศไทยควรสนับสนุนวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ศึกษา DNA ของสัตว์สายพันธุ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตรวจวินิจฉัยหาความจำเพาะของสัตว์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในอาหาร

ศ. ดร.จรงค์ ผลประเสริฐ ภาควิชาชีววิทยา บรรยายเรื่อง **โครงการศึกษาเพื่อประเมินสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน** ความโดยสรุปว่า จำนวนประชากรโลกที่เพิ่มขึ้นและการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศที่ด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ มลพิษสิ่งแวดล้อมส่วนมากเกิดจากการปล่อยของเสียจากบ้านเรือนและโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ อากาศ และดิน มีผลเสียต่อสุขภาพคนและสัตว์ ประชากรเกือบครึ่งโลกมีความเป็นอยู่ในระดับยากจน ไม่มีระบบสุขภาพที่เหมาะสม และไม่มีน้ำสะอาดใช้บริโภคบริโภค ประเด็นใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่ ปัญหาโลกร้อน การขาดแคลนน้ำมันและปุ๋ยฟอสเฟต น้ำท่วม แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ ก่อความเสียหายต่อแหล่งทรัพยากร เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และชีวิต เป็นการคุกคามความยั่งยืนของมนุษยชาติ

การแก้ปัญหาเหล่านี้โดยใช้วิธีเดิมอาจไม่ประสบผลและไม่ถึงจุดหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ แนวคิดการศึกษาแบบสหสาขาวิชาชีพ (multidisciplinary) และการข้ามผ่านสาขาวิชาการ (transdisciplinary) โดยนักวิจัยหลายสาขามาทำการวิจัยร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เป็นการกลั่นเข้าด้วยกันของหลายสาขาวิชาซึ่งจะได้เป็นคำตอบที่สมบูรณ์ของงาน กรณีศึกษาที่มหาวิทยาลัยโตเกียว ได้แก่ โครงการบัณฑิตศึกษา Asian Program for Incubation of Environmental Leaders (APIEL) และ Graduate Program on Sustainability Science (GPSS) ซึ่งเน้นการเพิ่มทักษะแก้ไขปัญหาและสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยเชื่อมโยงการศึกษาระหว่างคณะวิทยาศาสตร์ก้าวหน้า คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะเกษตรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ และสถาบันวิจัยอวกาศและสมุทรศาสตร์ นักศึกษามีโอกาสทำวิจัยในพื้นที่จริง รวมทั้งมีโครงการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างประเทศกับมหาวิทยาลัยชั้นนำทั้งในภูมิภาคและทั่วโลก โดยคาดหวังว่าโครงการนี้จะผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถ แก้ไขปัญหาและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของมวลมนุษยชาติ

ศ. ดร.เปี่ยมศักดิ์ เมณะเศวต ราชบัณฑิต บรรยายเรื่อง **การตรวจเฝ้าระวังสารปรอทในปลาที่อาศัยในบริเวณแท่นผลิตก๊าซธรรมชาติของอ่าวไทย** ความโดยสรุปว่า ประเทศไทยได้มีการสำรวจและผลิตก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยมาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๗๙ จากการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนการสำรวจขุดเจาะ ได้มีการเตือนให้ทราบว่าอาจมีการปนเปื้อนของสารปรอท ทั้งนี้เพราะผลการสำรวจทางธรณีวิทยาพบว่ามีการสะสมของสารปรอทสูงในตะกอนระดับลึกของก้นอ่าวไทย

รายงานผลการตรวจเฝ้าระวังสารปรอทในปลาที่อาศัยอยู่ในบริเวณแท่นผลิตก๊าซธรรมชาติเอราวัณ เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๘๐ โดยการสุ่มปลาขึ้นมาตรวจหารสารปรอทในเนื้อเยื่อกล้ามเนื้อ เปรียบเทียบกับปลาที่จับได้ที่สถานีชายฝั่ง (control station) ที่อำเภอปราณบุรี

การตรวจเฝ้าระวัง ๘ ครั้ง ครอบคลุมระยะเวลา ๑๕ ปี ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๙๓-๒๐๐๘ พบว่าใน ค.ศ. ๑๙๙๓ ปลาที่มีสารปรอทปนเปื้อนในระดับที่สูงกว่า ๐.๕ µg/g (น้ำหนักเปียก) ซึ่งเป็นมาตรฐานขององค์การอาหารและเกษตรฯ (FAO) กล่าวคือ มีค่าเฉลี่ยของสารปรอทอยู่ที่ ๐.๕๖ µg/g (น้ำหนักเปียก) และร้อยละ ๔๑.๖ ของปลาที่ตรวจมีสารปรอทมากกว่า ๐.๕ µg/g ดังนั้น หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบจึงแจ้งให้บริษัทที่ได้รับสัมปทานดำเนินการแก้ไขและขอให้มีการตรวจเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบริษัทฯ ได้ประดิษฐ์เครื่องแยกปรอทออกจากน้ำเกลือ (hydro-cyclone) และใช้กระบวนการละเว้นการทิ้งน้ำเกลือที่มีการปนเปื้อนลงสู่ทะเล (zero discharge) โดยกระบวนการอัดกลบลงหลุม (deep-well injection) ผลการตรวจเฝ้าระวังในปีต่อ ๆ มาจนถึง ค.ศ. ๒๐๐๘ พบว่า มีการปนเปื้อนของสารปรอทในปลาลดลงเรื่อย ๆ และร้อยละของสารปรอทในปลาที่มีค่าสูงกว่ามาตรฐานความปลอดภัยในการบริโภคก็ลดลงเช่นกัน

สำนักศิลปกรรม

● **วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕**

ศ.ไสว มงคลเกษม ราชบัณฑิต บรรยายเรื่อง **การใช้สีภายนอกของอาคาร** ความโดยสรุปว่า การทาสีภายนอกในงานสถาปัตยกรรมมีความสำคัญเท่ากับการออกแบบอาคาร ผนังอาคารที่จะลงมือทำให้สวยงามจะต้องคัดเลือกวัสดุก่อสร้างนั้น ๆ อย่างละเอียด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเสียหายภายหลัง

ผนังภายนอกมีวัสดุให้เลือกใช้ได้หลายชนิด เช่น ผนังหุ้มด้วยสีธรรมชาติ ผนังหุ้มด้วยหินอ่อน ผนังกรุด้วยหินอ่อนที่ตัดเป็นแผ่น ๆ มีขนาดเท่า ๆ กัน ผนังกรุด้วยอิฐหรือแผ่นคอนกรีตเห็นรอยต่อ ผนังกรุด้วยอิฐซิเมนต์ ผนังกรุด้วยหินแม่น้ำชนิดเกลี้ยง แล้วทาสีหรือพ่นสี ผนังกรุด้วยกระเบื้องเซรามิก ผนังกรุด้วยกระจก ผนังกรุด้วยแผ่นซิเมนต์ผสมใยหิน ผนังกรุด้วยไม้ ผนังกรุด้วยโลหะ

อาคารที่กรุด้วยวัสดุต่าง ๆ ดังกล่าว เช่น บ้านพักอาศัยหลังเดียวหรือบ้านหลังเดียวที่อยู่ในโซนที่พักอาศัย อาคารหอพักหรือกลุ่มอาคารที่เป็นหอพัก อาคารที่เป็นห้องพักอาศัยมีหลายห้อง กลุ่มอาคารที่พักอาศัยมีหลายห้อง ห้องพักนักศึกษาที่ไปเล่นสกีในฤดูหนาว โรงเรียนอนุบาลประถม มัธยม และอาชีวฯชั้นสูง โบสถ์ในคริสต์ศาสนา อาคารภัตตาคาร ร้านอาหาร สำนักงาน

ตัวอย่างการทาสีต่าง ๆ ที่ภายนอกอาคาร ให้เหมาะกับวัสดุภายนอกและโครงสร้างของอาคาร มีดังนี้

- หอพักสำหรับผู้มาเล่นสกีในฤดูหนาวที่เมือง Cortina d'Ampezzo ประเทศอิตาลี โครงสร้างทั่วไปเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ส่วนผนังห้องโถงใหญ่ปลายอาคารกรุด้วยหินผิวเกลี้ยง แล้วพ่นสีให้ดูสดใส
 - ที่พักสำหรับนักเรียนชั้นประถม ที่โรงเรียนพาไปเล่นสกีเป็นกลุ่มในฤดูหนาว สร้างที่ตำบล Corte di Cadore เมือง Cortina d'Ampezzo ประเทศอิตาลีตอนเหนือ อาคารทาสีเป็น ๒ สี ผนังจากพื้นถึงขอบหน้าต่างใช้สีแดงแลดัดกับสีของหินก่อสร้าง
 - กลุ่มอาคารห้องอยู่อาศัย (apartment) อาคารด้านหน้าผนังฉาบปูนพ่นสีเข้ม ระเบียงพ่นสีขาว อาคารด้านหลังทาสีอ่อน ตัวระเบียงใช้สีเข้ม
 - อาคารที่พักอาศัยพร้อมด้วยร้านค้าของเบ็ดเตล็ดชั้นล่าง รอบตัวอาคารโครงเป็นสีเทาเงิน เพื่อให้สีตัดกันกับผนัง ซึ่งเป็นวัสดุสำเร็จรูป
 - อาคารพักอาศัยสร้างที่ประเทศอังกฤษ ชานกรุงลอนดอน สีกรอบที่ยึดแผ่นกระจกเป็นโลหะทาสีขาว
 - อาคารที่พักอาศัย กรอบหน้าต่างกระจกเป็นสีพ่นสีขาว ขัดมันพื้นและผนังของระเบียงพ่นสีมัน
 - อาคารพักอาศัยสร้างใกล้เมืองอัมสเตอร์ดัม ขอบหน้าต่างกรุด้วยกระจกสีด้าน ตัวขอบโดยรอบหน้าต่างพ่นสีขาว ขัดมัน
 - ช่วงตึกอาคารห้องอยู่อาศัยชนิดหลายครอบครัว สถาปนิกใช้ปูนฉาบผสมหินกรวดทาสีขาว เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นสวนและสนามสีเขียว ขอบประตูหน้าต่างใช้สีฟ้าเข้ม
 - ช่วงตึกที่พักอาศัย โครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ผนังโดยรอบอาคารก่ออิฐฉาบปูนผสมหินแม่น้ำ เฉลียงและผนังจากพื้นถึงขอบหน้าต่างใช้วัสดุสำเร็จรูปทาสีให้ปรากฏเป็น ๔ สี สีของผ้าบังแดดเป็นสีเดียวกัน เพื่อให้เกิดสีที่ตัดกัน
 - อาคารพักอาศัยและร้านค้าชั้นล่าง ผนังรับน้ำหนักบรรทุกที่ด้านข้างใช้สีฟ้าอ่อน สำหรับสีที่ใช้เป็นสีฟ้าอ่อนและเข้ม ทำหน้าที่ต่างกัน
 - อาคารที่สร้างในกลุ่มอาคารที่พักอาศัย สร้างใกล้กรุงสตอกโฮล์ม ทับหลังของผนังกันตกเป็นอะลูมิเนียมขัดมัน ผนังที่ตั้งอยู่ระหว่างหน้าต่างเป็นแผ่นซิเมนต์ผสมใยหินทาสีมัน
 - อาคารสร้างเป็นลักษณะช่วงตึกที่พักอาศัย สร้างที่เมืองมิลาโน ประเทศอิตาลี ประตูหน้าต่างใช้วัสดุไม้บังแดดมันขึ้นลง ทาสีมัน ผนังใต้หน้าต่างโดยรอบอาคารทาสี mineral (สีผสมแร่ที่ศึกษาการผลิตเป็นพิเศษ)
 - อาคารพักอาศัยที่เมืองมิวนิก ส่วนที่เป็นห้องพักอาศัยทาสีอ่อน เฉลียงลอยทาสีฟ้าเข้ม และใช้สีน้ำทำเป็นรูปสามเหลี่ยม ติดไว้ที่ผนังกันตกของคาน้ำ โดยที่พื้นสีเดิมเป็นสีอ่อน สีที่ทาในที่ต่าง ๆ ใช้พ่นเรียบ ส่วนร้านต้นไม้บนคาน้ำใช้สีก็ได้แต่ตามแต่จะชอบ
 - อาคารในการออกแบบเฉลียงพักผ่อนเป็นรูปร่างใหม่ซึ่งเป็นที่นิยมมากในประเทศเยอรมนี เจ้าของบ้านออกมานั่งพักผ่อนจะมองไม่เห็นซึ่งกันและกัน สีผนังเป็นสีเข้มเพื่อให้เฉลียงดูเด่น ส่วนเฉลียงเป็นสีอ่อน
 - บ้านพักคนชราที่ประเทศเยอรมนี ผนังกันระหว่างห้องก่ออิฐแล้วพ่นสี ที่ระเบียงพ่นสีต่าง ๆ กันเพื่อให้ดูสดใส
 - โรงพิมพ์ของบริษัท I.B.M. ชายคาเป็นสีขาวขัดมัน ส่วนกลางอาคารพ่นสีเทา
- ดร.ชลิตภากร วิรพลิน ภาควิชาสถาปัตย์** บรรยายเรื่อง **องค์ประกอบของความแตกต่างที่สำคัญของประเทศ ภาค และจังหวัด** ความโดยสรุปว่า องค์ประกอบของความแตกต่างที่สำคัญของประเทศ ภาค และจังหวัด เช่น รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (บาท) ของประเทศ ภาค และจังหวัด การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๑ ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (บาท) ของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่เรียงตามลำดับ จากมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเรียงตามลำดับรายได้จากมากไปน้อยในระดับจังหวัดและระดับ ประเทศ เช่น

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประชากรในจังหวัดสมุทรสาครมีรายได้ เป็นลำดับที่ ๑ ของภาค และเป็นลำดับที่ ๒ ของประเทศ ในจังหวัดนนทบุรี มีรายได้เป็นลำดับที่ ๖ และเป็นลำดับที่ ๒๐ ของประเทศ

ภาคกลาง ประชากรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีรายได้เป็นลำดับ ที่ ๑ ของภาค และเป็นลำดับที่ ๓ ของประเทศ จังหวัดอ่างทองมีรายได้ เป็นลำดับที่ ๖ และเป็นลำดับที่ ๓๓ ของประเทศ

ภาคตะวันออก ประชากรในจังหวัดระยองมีรายได้เป็นลำดับที่ ๑ ของภาค และเป็นลำดับที่ ๑ ของประเทศ จังหวัดสระแก้วมีรายได้ เป็นลำดับที่ ๘ และเป็นลำดับที่ ๕๑ ของประเทศ

ภาคตะวันตก ประชากรในจังหวัดราชบุรีมีรายได้เป็นลำดับที่ ๑ ของภาค และเป็นลำดับที่ ๑๔ ของประเทศ จังหวัดสมุทรสงครามมีรายได้ เป็นลำดับที่ ๖ และเป็นลำดับที่ ๔๐ ของประเทศ

ภาคเหนือ ประชากรในจังหวัดลำพูนมีรายได้เป็นลำดับที่ ๑ ของภาค และเป็นลำดับที่ ๑๒ ของประเทศ จังหวัดแพร่มีรายได้เป็นลำดับที่ ๑๗ และเป็นลำดับที่ ๕๙ ของประเทศ

ภาคกลาง ประชากรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีรายได้เป็นลำดับ ที่ ๑ ของภาค และเป็นลำดับที่ ๓ ของประเทศ จังหวัดอ่างทองมีรายได้ เป็นลำดับที่ ๖ และเป็นลำดับที่ ๓๓ ของประเทศ

ภาคตะวันออก ประชากรในจังหวัดระยองมีรายได้เป็นลำดับที่ ๑ ของภาค และเป็นลำดับที่ ๑ ของประเทศ จังหวัดสระแก้วมีรายได้ เป็นลำดับที่ ๘ และเป็นลำดับที่ ๕๑ ของประเทศ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรในจังหวัดขอนแก่นมีรายได้เป็น ลำดับที่ ๑ ของภาค และเป็นลำดับที่ ๓๔ ของประเทศ จังหวัดอำนาจเจริญ มีรายได้เป็นลำดับที่ ๑๙ และเป็นลำดับที่ ๗๖ ของประเทศ

ภาคใต้ ประชากรในจังหวัดภูเก็ตมีรายได้เป็นลำดับที่ ๑ ของภาค และเป็นลำดับที่ ๑๐ ของประเทศ จังหวัดปัตตานีมีรายได้เป็นลำดับที่ ๑๔ และเป็นลำดับที่ ๕๔ ของประเทศ

จังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีสูงสุดคือ จังหวัดระยอง จำนวนเงิน ๑.๐๕๒.๕๗๕ บาท ที่มีรายได้ลำดับกลางคือ จังหวัดขอนแก่น จำนวนเงิน ๘๒,๒๑๑ บาท และที่มีรายได้ลำดับต่ำสุดคือ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน เงิน ๓๕,๙๘๖ บาท

การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๑ เมื่อที่ของที่ดินประกอบด้วย เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร เนื้อที่ป่าไม้ และเนื้อที่นอกการเกษตร

เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๗ มีเนื้อที่ถือครองทางการ เกษตรน้อยที่สุดคือ ๑.๒๒๑,๔๗๗ ไร่ ส่วน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเนื้อที่ถือครอง ทางการเกษตรมากที่สุดคือ ๑.๓๗๑,๕๕๙ ไร่

เนื้อที่ป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๖ มีเนื้อที่ป่าไม้น้อยที่สุดคือ ๕๐๐,๘๗๕ ไร่ ส่วน พ.ศ. ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๒ มีเนื้อที่ป่าไม้มากที่สุดคือ ๖๑๕,๔๐๑ ไร่

ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙ ซึ่งเป็น ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๘ มีเนื้อที่ถือครอง ทางการเกษตรน้อยที่สุดคือ ๑,๒๔๘,๘๘๖ ไร่ ส่วน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเนื้อที่ ถือครองทางการเกษตรมากที่สุดคือ ๑,๓๗๑,๕๕๙ ไร่

● วันอังคารที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ศ. ดร.สมคิด ฆานวังคะ ราชบัณฑิต บรรยายเรื่อง “นิคเนม” ในภาษา อังกฤษ ความโดยสรุปว่า nickname เมื่อใช้เป็นคำนาม มีความหมายดังนี้

๑. ชื่อเรียกโดยย่อหรือแผลงมาจากชื่อตัว (หรือชื่อต้น) ที่เป็น ชื่อจริงของบุคคล และใช้เรียกแทนชื่อจริงของบุคคลนั้น เพื่อแสดงความ เป็นกันเองหรือความเอ็นดู หรือโดยเสนาหา เป็นต้น

๒. ชื่อเรียกบุคคล ลัทธิเลี้ยง สถานที่ หรือวัตถุ ที่ใช้แทนหรือใช้ควบคู่ กับชื่อจริง และบ่งบอกลักษณะเด่นหรือเฉพาะของบุคคล ลัทธิเลี้ยง สถานที่ หรือวัตถุนั้น อาจใช้เรียกเพื่อแสดงความเป็นกันเองหรือโดยเสนาหา เพื่อ ยกย่องหรือแสดงความชื่นชม เพื่อล้อเลียนหรือแสดงความเหยียดหยาม เป็นต้น

คำว่า nickname ยังอาจใช้เป็นคำกริยา เพื่อสื่อความหมายว่า “ตั้งสมญาให้”

ลักษณะของ nickname ในความหมายว่า “ชื่อเล่น”

nickname ในภาษาอังกฤษ เมื่อใช้ในความหมายที่เทียบได้กับ “ชื่อเล่น” ในภาษาไทย จะดัดแปลงจากชื่อจริงซึ่งเป็นชื่อในรูปเต็ม ตามปกติจะไม่มีชื่อเล่นที่ตั้งโดยอิสระอย่างในภาษาไทย ชื่อเล่นจากชื่อจริง แต่ละชื่ออาจมีรูปคำมากกว่า ๑ รูป แต่ละรูปนิยมใช้กันมาจนเป็นมาตรฐาน ซึ่งมีบันทึกไว้พจนานุกรมฉบับที่ไม่ลดทอนข้อมูล (unabridged dictionary) เช่น *Matthew > Matt, Judith > Judy, Judie*

วิธีการดัดแปลงชื่อเต็มเป็นชื่อเล่น พงจะสรุปเป็นหลักและข้อสังเกต อย่างกว้าง ๆ ได้ดังนี้

๑. ชื่อเล่นได้จากการตัดส่วนท้ายของชื่อเต็ม ส่วนใหญ่จะตัดส่วนท้าย ของชื่อเต็มจนเหลือส่วนต้นเพียงพยางค์แรก โดยอาจดัดแปลงตัวสะกด ให้ออกเสียงตรงกับพยางค์แรกของชื่อเต็ม เช่น *Daniel > Dan* บางชื่อ อาจตัดจนเหลือส่วนต้นที่มีมากกว่าหนึ่งพยางค์ก็ได้ เช่น *Alexander > Alex, Alec* บางชื่ออาจมีการดัดแปลงตัวสะกดและ/หรือวิธีออกเสียง เช่น *Geoffrey > Geoff, Jeff*

๒. ชื่อเล่นได้จากการตัดส่วนต้นของชื่อเต็ม บางชื่ออาจตัดจนเหลือ ส่วนท้ายเพียง พยางค์เดียว เช่น *Andrew > Drew* บางชื่ออาจตัดจนเหลือ ส่วนท้ายที่มีมากกว่า ๑ พยางค์ก็ได้ เช่น *Anthony > Tony*

๓. ชื่อเล่นได้จากการตัดทั้งส่วนต้นและส่วนท้ายของชื่อเต็ม สำหรับ ชื่อบางชื่อ ซึ่งมีเป็นส่วนน้อย อาจตัดทั้งส่วนต้นและส่วนท้ายจนเหลือเพียง พยางค์ส่วนตรงกลาง เช่น *Ezekiel > Zeke*

๔. ชื่อเต็มบางชื่ออาจเอื้อให้ตัดส่วนต้นก็ได้ หรือส่วนท้ายก็ได้ เพื่อใช้ เป็นชื่อเล่น เช่น *Abraham > Ham* (ตัดส่วนต้น), *Abe* (ตัดส่วนท้าย)

๕. ชื่อเล่น ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก ได้จากการเติมปัจจัยประเภท diminutive คือ -ie หรือ -y (ซึ่งสื่อถึงขนาดเล็ก ความน่ารักน่าเอ็นดู หรือความสนิทสนมคุ้นเคย) เข้าท้ายชื่อเต็ม หรือชื่อที่ย่นย่อหรือดัดแปลง จากชื่อเต็ม ชื่อเล่นในลักษณะนี้มักใช้เรียกเด็ก ๆ โดยญาติมิตรหรือบุคคล ที่รู้จักมักคุ้นหรือใกล้ชิดกัน แต่ที่ใช้เรียกติดปากจนเจ้าของชื่อเติบโตใหญ่แล้ว ก็มี อยู่ทั่วไปเช่นกัน เช่น *Jane > Janey, Deborah > Deb > Debbie*

๖. ชื่อเล่นบางชื่ออาจแตกต่างอย่างมากจากชื่อจริง เช่น *Barbara > Babs, Charles > Chuck*

๗. ชื่อเล่นเดียวกันอาจมาจากชื่อเต็มที่ต่างกันหลายชื่อ เช่น *Bert < Albert* หรือ *Gilbert* หรือ *Hubert* หรือ *Robert*

๘. ชื่อเต็มเดียวกันอาจมีชื่อเล่นต่างกันหลายชื่อ หรือชุดชื่อเล่นที่ต่างกัน หลายชุด เช่น *Margaret > Maggie, Marge, Margie, Moll*

๙. ชื่อเล่นของบุคคลบางครั้งอาจใช้รวมชื่อจริงได้ด้วย (โดยใส่ชื่อเล่น ไว้ในเครื่องหมายอัญประกาศ) เช่น *Edward “Ted” Kennedy*

ลักษณะของ nickname ในความหมายว่า “สมญา(นาม)” หรือ “ฉายา (นาม)”

สมญานามได้จากผู้ตั้งให้ สมญาหลายอย่างก็มีธรรมเนียมในการตั้ง

จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมด้านการใช้ภาษาด้วย โดยมีหลักและข้อสังเกตกว้าง ๆ ดังนี้

๑. สมญาอาจตั้งตามอาชีพ ฐานะทางสังคม หรือตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น เช่น *Doc* (< *doctor*) – สมญาสำหรับแพทย์

๒. สมญาอาจตั้งตามรูปร่าง ลักษณะทางกาย หรือลักษณะที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ถือเป็นภาษาที่ไม่สุภาพ สื่อถึงความดูหมิ่น เย้ยหยัน เช่น *Fatso* – สมญาสำหรับคนอ้วน แต่บางชื่ออาจสื่อความหมายในเชิงบวก เช่น *Blondie* – สมญาสำหรับหญิงผมบลอนด์

๓. สมญาอาจตั้งตามบุคลิกลักษณะ เช่น *Chatterbox* – สมญาสำหรับคนที่ช่างพูดช่างคุย พูดไม่หยุด

๔. สมญาอาจตั้งเพื่อปกป้องถึงระดับสติปัญญาหรือความรู้ความสามารถ แต่มักใช้ในลักษณะเลียดลี้ เช่น *Encyclopedia* – สมญาสำหรับผู้ที่แสดงความรอบรู้

๕. สมญาอาจตั้งเพื่อปกป้องถึงนิสัย พฤติกรรม หรือกิริยาอาการที่แปลกหรือไม่ปรกติของบุคคลนั้น เช่น *Nerd* – สมญาสำหรับคนฉลาดแต่มีบุคลิกลักษณะหรือนิสัยประหลาด

นายวินัย ภู่วะหงษ์ ภาคีสมาชิก บรรยายเรื่อง **ลักษณะของความหมายในกวีนิพนธ์ : การวิเคราะห์ตามแนวของ I.A. Richards** ความโดยสรุปว่า ลักษณะของความหมายในกวีนิพนธ์ : การวิเคราะห์ตามแนวของ I.A. RICHARDS มี ๔ อย่าง ดังนี้

(๑) **สาร (sense)** คือความหมายทางเนื้อหา นอกจากเป็นความหมายโดยตรงแล้ว ยังเป็นความหมายที่ก่อให้เกิดความนึกคิดบางประการ ที่ผู้แต่งต้องการให้ผู้อ่านได้เข้าใจบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับข้อความนั้น ๆ เช่น ความเข้าใจโลกและชีวิต ความเข้าใจมนุษย์ ความหมายลักษณะนี้เกิดจากนัยแห่งความหมายที่แฝงอยู่ในถ้อยความ ทั้งในบทประพันธ์บทหนึ่ง ๆ หรือบทประพันธ์โดยตลอดทั้งเรื่อง

(๒) **ความรู้สึก (feeling)** คือความหมายทางอารมณ์ อันเป็นภาวะที่เกิดขึ้นในใจของผู้อ่าน เมื่อได้อ่านบทประพันธ์หนึ่ง ๆ ภาวะนั้นประกอบด้วยอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ

(๓) **น้ำเสียง (tone)** คือความหมายด้านทัศนคติหรือท่าทีของผู้แต่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง น้ำเสียงมีหลายลักษณะ มีทั้งชื่นชม อ่อนโยน จริงจัง เคร่งเครียด เคียดแค้น เศร้าหมอง ขมขื่น ประชด เยาะหยัน เหล่านี้ปรากฏแฝงอยู่ในถ้อยคำ ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา

(๔) **ความมุ่งหมาย (intention)** คือความตั้งใจของผู้แต่งซึ่งแสดงออกมาในบทประพันธ์ทั้งโดยจิตสำนึกที่แต่งเช่นนั้น หรือ โดยอำนาจของจิตไร้สำนึก ซึ่งเป็นความหมายแฝงอยู่ในเนื้อหา (sense) ความรู้สึก (feeling) หรือน้ำเสียง (tone)

ตัวอย่างการวิเคราะห์บทพรรณนาอุทธรณ์ระหว่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราชกับพระมหาอุปราชาในลิลิตตะเลงพ่าย พระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส เริ่มตั้งแต่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชตรัสเชิญชวนพระมหาอุปราชาให้ทรงกระทำยุทธหัตถี

ความหมายของเนื้อหาของบทพรรณนาตอนนี้เป็น คำประกาศทำอย่างท้าทายขอท้าทายหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชแก่พระมหาอุปราชา โดยอ้างเหตุผลอันเหมาะสมยิ่ง ต่อจากนั้นภาพการต่อสู้ของจอมทัพผู้มีฝีมือทัดเทียมกันก็เริ่มขึ้น ในที่สุดพระมหาอุปราชาเพลิงพล้ำต้องพระแสงของ้าวของสมเด็จพระนเรศวรสิ้นพระชนม์เหนือคอช้าง

สารอันเกิดจากความหมายทางเนื้อหาของบทพรรณนาตอนนี้ มีหลายประการ กล่าวคือ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีน้ำพระทัยเอื้อกันสุขุม กล่าวหา มิได้หวาดหวั่นแม้อยู่ท่ามกลางข้าศึก ทรงเป็นผู้ซึ่งด้วยการรู้จักมนุษย์และจิตของมนุษย์ โดยเฉพาะทรงรู้จักพระมหาอุปราชา

เป็นอย่างดีทั้งพระนิสัยและน้ำพระทัย รวมทั้งทรงเป็นผู้เลืกด้วยวาจา ศิลปวาทะที่ทรงเชิญชวนพระมหาอุปราชาให้ทรงกระทำยุทธหัตถี จึงมีทั้งไพเราะ อ่อนน้อม ท้าทาย อ้างสมด้วยเหตุผล ช่วยให้คู่ต่อสู้ซึ่งมีฐานันดรศักดิ์สูงเสมอกัน ที่ต้องรักศักดิ์ศรีของตนและของประเทศ ออกต่อสู้ตัวต่อตัวอย่างสมพระเกียรติ

ประการที่สอง พระมหาอุปราชาในฐานะที่เป็นกษัตริย์รัชทายาทประเทศที่มีข้าขอบขัณฑสีมาจำนวนหลายชาติ หลายเผ่าพันธุ์ อีกทั้งบรรดาข้าขอบขัณฑสีมาเหล่านั้นเป็นแม่ทัพพร้อมมาในกองทัพด้วย ทำให้พระมหาอุปราชาไม่อาจปฏิเสธคำท้าทายชวนกระทำยุทธหัตถีได้

อีกประการหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนคือ การตายในสนามรบเป็นการตายที่น่าภาคภูมิใจควรแก่การชื่นชมและยกย่องสมเกียรติแห่งนักรบตงภาพพระมหาอุปราชาขาดคอช้างสิ้นพระชนม์

ด้วยลีลาที่งดงามของโคลง สร้างภาพที่สง่างามสมพระเกียรติ ไม่เป็นภาพที่สร้างความหดหู่ใจใด ๆ และถ้อยคำที่แสดงให้เห็นคติในข้อนี้คือการถวายพระเกียรติแด่จอมทัพผู้เป็นชาติตบะ คือสารสำคัญของบาทสุดท้ายที่ว่า **“วายชีวาत्म์สุดสิ้น สู่ฟ้าเสวยสวรรค”**

ความรู้สึกที่เกิดขึ้นคือความตื่นตาตื่นใจในภาพการต่อสู้ระหว่างวีรบุรุษทั้งสองที่สมเสมอกันทั้งฐานันดรศักดิ์และมีฝีมือการรบ อันแสดงให้เห็นท่วงท่าที่สง่างามทั้งสองพระองค์ และในความตื่นตาตื่นใจไปกับภาพที่วาดไว้อย่างชัดเจนราวกับได้เห็นภาพด้วยตนเองฉะนั้น ความรู้สึกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นแก่ผู้อ่านคือ ความรู้สึกชื่นชม ภาคภูมิใจในวีรบุรุษของชาติ คือสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ทรงพระสละขันธ์ และความรู้สึกสงสารพระมหาอุปราชาที่เพลิงพล้ำขาดคอช้างสิ้นพระชนม์

น้ำเสียงหรือท่าทีที่ปรากฏให้เห็นได้ ในกระบวนการพรรณนาตอนนี้เป็น เจตนาของผู้นิพนธ์แม้จะทรงถวายพระเกียรติจอมทัพทั้งสองว่าทรงเป็นวีรบุรุษผู้กล้าหาญสูงด้วยฐานันดรศักดิ์ มีฝีมือทัดเทียมเสมอกัน แต่การเปรียบช่างทรงของสมเด็จพระนเรศวรฯ เสมอด้วยสมิทธิมาตงค์ของพระอินทร์ เปรียบช่างทรงของพระมหาอุปราชาว่าเป็นช่างศิริเมฆลของพญาวีรสติมาร

การนำตัวละครที่เป็นศัตรูกันในวรรณคดีมาเปรียบเป็นคู่ คือพระอินทร์กับโพลิจราสุร พระรามกับทศกัณฐ์ เป็นเชิงแนะให้ผู้อ่านนึกเปรียบเทียบสมเด็จพระนเรศวรมหาราชกับพระมหาอุปราชา แสดงให้เห็นทัศนคติของผู้นิพนธ์ที่มีต่อสมเด็จพระนเรศวรฯ และพระมหาอุปราชา แตกต่างกันเป็นตรงข้ามอย่างชัดแจ้ง นั่นคือแสดงเจตนาที่ยกย่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชว่าเหนือพระมหาอุปราชาในทุกประการ

สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงนิพนธ์ลิลิตตะเลงพ่ายขึ้นเพื่อสดุดีสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นประการสำคัญ และเพื่อให้มีงานประพันธ์ที่ไพเราะเป็นเครื่องสำเร็จอารมณ์ พร้อมทั้งขอให้บัณฑิตทั้งหลายช่วยพิจารณาติชมหรือแต่งเติมดั่งที่แกลงเจตนาไว้แต่ต้น

ฉะนั้น ความหมายด้านเจตนาของผู้นิพนธ์ เฉพาะกระบวนการความตอนนี้ก็อาจกล่าวได้ว่า ประสงค์จะแสดงพระเกียรติยศแห่งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชให้เห็นที่ปรากฏในความเป็นเลิศ สมบูรณ์ด้วยคุณสมบัติแห่งจอมทัพผู้สูงด้วยฐานันดรศักดิ์นั่นเอง

● วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖

รศ. ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี ราชบัณฑิต บรรยายเรื่อง **สถาปัตยกรรมเรือนหมู่เครื่องลับ** ความโดยสรุปว่า ประธานกรรมการบริษัท เกียรติชัยขนส่ง จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีกิจการรับส่งน้ำมันทั่วประเทศ ได้ว่าจ้างผู้บรรยายออกแบบและสร้างบ้านเรือนไทยหมู่ ๙ ให้ เนื่องจากประสงค์ให้สร้างเรือนแบบย้อนยุค มีได้กลิ่น และอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เรือนไทยต้องหันหน้าเข้าแม่น้ำเนื่องจากคติโบราณลัญจรถางแม่น้ำ เรือนที่สร้างขึ้น

ให้วางผังอย่างไทยเดิม มีศาลาท่าน้ำ แต่สร้างห้องน้ำไว้ในเรือน บ้านพักอาศัยมีห้องขวาง มีหลังคาแปด และห้องมีพื้นที่กว้าง หากทำหลังคาตามพื้นที่ หลังจะสูงมาก มีห้องนอน ห้องนั่งเล่น เรือนของเจ้าของบ้าน เรือนของลูกสาว มีห้องสำหรับจัดเลี้ยง และเรือนสำหรับเตรียมอาหาร มีห้องน้าวรม มีห้องนั่ง ๒ หอ หอกลางสำหรับพ่อแม่อยู่อาศัย มีหอหรืออยู่ ๒ ข้างสำหรับลูกสาว หอนก และมีศาลาท่าน้ำอยู่ริมแม่น้ำสำหรับนั่งชมทิวทัศน์ มีมเหย็น และเห็นเรือทั้งทิศเหนือ ทิศใต้ เรือนใหญ่มีบันขึ้นไคเป็นบันไคคี่ มีเรือนประดิษฐานอัฐิบรรพบุรุษและเป็นที่พักบุญบ้าน

ในการสร้างบ้าน ได้ถมพื้นที่สูงจากเดิมประมาณ ๑ เมตร ๘๐ เซนติเมตร จึงทำให้พื้นที่ของบ้านสูงกว่าที่อื่น ครั้งนี้น้ำท่วมเมื่อปีที่แล้วน้ำท่วมไม่ถึง การก่อสร้างได้ทำฐานรากคอนกรีต ตอกเสาเข็มแล้วนำเสาไม้แดงวางบนตอหม้อซึ่งทำสูงจากพื้นดิน ๑๕ เซนติเมตร นอกชานกว้าง โลง ใช้ไม้แดง มีร่องสำหรับฝนตกให้น้ำไหลลง ฝาเรือนใช้ไม้สัก พื้นใช้ไม้แดง เสาใช้ไม้มะค่า และโครงสร้างใช้ไม้แดง หน้าต่างมีลวดลาย กลางนอกบ้านได้นำต้นอินจันทร โดยยกทั้งต้นมาปลูก (ต้นไม้ที่จะใช้ปลูกในบริเวณบ้านต้องแข็งแรง กิ่งไม่หักง่าย ไม่ผลัดใบง่าย และมีดอกหอมยิ่งดี รากไม่ชอนไชมาก) นอกจากนี้ ผู้บรรยายยังได้รวบรวมคติข้อห้ามของคนโบราณทางสถาปัตยกรรมไทยไว้โดยชี้แจงเหตุผล

ศ.ชวน เพชรแก้ว ภาควิชาสถาปัตย์ บรรยายเรื่อง **วัฒนธรรมการสร้างและที่มาของแนวความคิดของวรรณกรรมทักษิณ** ความโดยสรุปว่า วรรณกรรมทักษิณที่กล่าวในที่นี้เน้นเฉพาะวรรณกรรมลายลักษณ์ที่บันทึกในหนังสือชุด (สมุดข่อย) และใบลานเท่านั้น โดยประมวลมาจากวรรณกรรมเพียงส่วนหนึ่งที่มีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนวรรณกรรมที่มีอยู่จำนวนมาก คำตอบที่ได้จึงยังคงต้องมีการศึกษาค้นคว้าอีกต่อไป

วรรณกรรมทักษิณที่บันทึกในหนังสือชุดและใบลานอันเป็นวัฒนธรรมเดิมก่อนที่การพิมพ์แพร่หลาย ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าเป็นผู้แต่ง และแต่งเมื่อใด ตอนท้ายเรื่องมักบอกชื่อผู้สร้างซึ่งหมายถึงผู้แต่ง ผู้เขียน ผู้คัดลอก หรือผู้ใช้ทุนทรัพย์และการจัดการให้มีการแต่งหรือให้คัดลอกวรรณกรรมที่ได้คตินิยมในการสร้างก็เพื่อเป็นพุทธบูชาเพราะเป็นทุนและทางให้เกิดปีติสุข และเป็นวิทยาทาน ให้แก่กุลบุตรกุลธิดาสวดอ่านเพื่อการศึกษาเล่าเรียนอีกด้วย สำหรับแนวความคิดของวรรณกรรมทักษิณ มีทั้งแนวความคิดที่รับมาจากอินเดีย แนวความคิดที่ได้รับมาจากราชธานี และแนวความคิดที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่น แนวความคิดที่รับมาจากอินเดียเป็นแนวความคิดที่ผ่องถ่ายมาจากวัฒนธรรมฮินดู ได้แก่ คติพรหมณ์ คติพราหมณ์อันผสมผสานกับคติทางพุทธศาสนา และคติพุทธศาสนา วรรณกรรมที่มีแนวความคิดนี้ เช่น บทขับเรียกผีตายาย บทโองการพระอิศวร ตำนานสร้างโลกฉบับบ้านป่าลาม นางโคควดี พระปรมัตถ์ คำกาพย์ พระพุทธโฆษาจารย์ คำกาพย์ พระนิพนพานโสด คำกาพย์ ตำนานพระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช ฯลฯ ด้านแนวความคิดที่ได้รับอิทธิพลจากราชธานี หรือรับมาจากเมืองหลวง หรือเมืองศูนย์กลางด้านวัฒนธรรมของไทย ได้แก่ กรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงเทพฯ เช่น วรรณกรรมเรื่อง ไตรภูมิพระร่วงฉบับบ้านกระบี่น้อย พระมาลัย คำกาพย์ วรรณกรรมชาดกรามเกียรติ์ โลกนิติคำโคลง ฯลฯ ส่วนแนวความคิดที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่น

เป็นแนวความคิดที่ได้มาจากประสบการณ์ แร้งบันดาลใจในเหตุการณ์ต่างๆ หรือจากญาณทัศนะของผู้แต่ง เช่น วรรณกรรมเรื่องนายตัน คำกาพย์ วันคาร คำกาพย์ เจ็ดจา คำกาพย์ บึงครก คำกาพย์ ภาษีตลุงสอนหลาน สรรพลัหวน ฯลฯ

● วันอังคารที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

ศ. ดร.นิยะดา เหล่าสุนทร ราชบัณฑิต บรรยายเรื่อง **เมื่อไตรภูมิพระร่วงไม่ได้มีอิทธิพลต่อวรรณคดีและศิลปกรรมไทย** ความโดยสรุปว่า ไตรภูมิพระร่วง พระราชนิพนธ์ พระเจ้าลิไท เป็นวรรณคดีโลกศาสตร์เล่มแรกที่แต่งเป็นภาษาไทย เนื้อความกล่าวถึงภูมิทั้ง ๓ ได้แก่ กามภูมิ รูปภูมิ และอรุภูมิ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเทศนาโปรดพระมารดา และเพื่อจำเริญพระอภิธรรม เนื้อหาของไตรภูมิพระร่วงว่าด้วยภูมิทั้ง ๓ ก็จริง แต่ก็ได้แทรกนิพนธ์ภูมิไว้ในเรื่องอยู่หลายตอน ไตรภูมิพระร่วงคงไม่ได้รับความนิยมจากชาวสุโขทัยมากนัก ดังจะเห็นได้จากงานนิพนธ์ของพระสังฆราชเมธีกร พระอาจารย์ของพระเจ้าลิไท ที่มีชื่อว่า โลกทิปการ ไม่ได้อ้างไตรภูมิพระร่วงในฐานะที่มาเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระเจ้าลิไททรงพระราชนิพนธ์ไตรภูมิพระร่วงเป็นภาษาไทย มิใช่เป็นภาษาบาลีตามชนบทที่ปฏิบัติกันมา นอกจากนี้ สภาพของบ้านเมืองที่ไม่สงบ มีสงครามกับกรุงศรีอยุธยาอยู่เสมอ ทำให้ไตรภูมิพระร่วงไม่เป็นที่แพร่หลายเท่าที่ควร

ในสมัยรัตนโกสินทร์ เมื่อมีการรจนาไตรภูมิโลกวิดิฉฉกถาทั้ง ๒ ส่วนน ก็มีได้มีการอ้างถึงไตรภูมิพระร่วงในฐานะเป็นที่มา หากจะกล่าววไตรภูมิพระร่วง ไม่ได้เป็นที่รู้จักของชาวอยุธยาเลย ก็ไม่น่าจะผิดความจริงนัก เมื่อเป็นเช่นนั้น ไตรภูมิพระร่วงก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อศิลปกรรมของไทยเช่นกัน ชาวสุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์ มีโอกาสที่จะรู้จักเรื่องราวในไตรภูมิ เช่น นรก สวรรค์ ป่าทิพพานต์ จากพระไตรปิฎก พระสูตร และวรรณกรรมโลกศาสตร์ ๙ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่แพร่หลายในขณะนั้น และเป็นเรื่องที่คนไทยรู้จักดี

ไตรภูมิพระร่วงเป็นวรรณกรรมโลกศาสตร์เล่มแรกที่แต่งเป็นภาษาไทย เนื้อเรื่องมีการเรียบเรียงอย่างสมบูรณ์และมีลัทธิพันธภาพตั้งแต่ต้นจนจบ

รศ.มาลีทัต พรหมทัตตเวที ภาควิชาสถาปัตย์ บรรยายเรื่อง **Metamorphosis-การเปลี่ยนรูปในตำนาน** ความโดยสรุปว่า กระบวนการเปลี่ยนรูปมี ๒ แบบด้วยกัน ได้แก่ การเปลี่ยนรูปทางชีววิทยาที่เป็นปรากฏการณ์แบบค่อยเป็นค่อยไป ตัวอย่างเช่น การที่หนอนผีเสื้อมีการเปลี่ยนรูปหลายขั้นตอน จากตัวอ่อนเป็นดักแด้ จนกลายเป็นผีเสื้อ ซึ่งแตกต่างจากการเปลี่ยนรูปในตำนานหรือิทานซึ่งเป็นการเปลี่ยนรูปแบบฉับพลัน การเปลี่ยนรูปแบบนี้มักเป็นผลที่เกิดจากเวทมนตร์หรือคำสาปของพ่อมดแม่มด ผู้วิเศษ ซึ่งจะเปลี่ยนรูปจากคนหรือมนุษย์เป็นสัตว์/สัตว์ประหลาด ต้นไม้ ดอกไม้ วัตถุ เป็นการลงโทษหรือให้รางวัล อาจเป็นการเปลี่ยนรูปแบบถาวรหรือชั่วคราวก็ได้ การเปลี่ยนรูปนี้พบเห็นได้มากในตำนานและนิยายนิทานของชาติต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดจากการที่มนุษย์สร้างเรื่องราวขึ้นมาเพื่อพยายามอธิบายที่มาของตนเองและสิ่งต่าง ๆ ในโลก

ผู้สนใจบทความดังกล่าวขออนุญาตค้นคว้าได้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารราชบัณฑิตยสถาน ห้องสมุดราชบัณฑิตยสถาน

โทรสารหมายเลข ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๙๒ หรือทางเว็บไซต์ www.royin.go.th

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ไขปัญหาภาษาไทย

- ถาม** คำว่า **ก้านัน** และ **ก้านัล** มีความหมายแตกต่างกันอย่างไร
- ตอบ** พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายของคำว่า **ก้านัน** เป็นคำนาม หมายถึง ผู้ป้องกัน, ผู้รักษา, ผู้ดูแล, เช่น หัวหมั้นกับก้านันพระแสง; ในทางกฎหมาย หมายถึง ตำแหน่งพนักงานฝ่ายปกครองซึ่งมีอำนาจหน้าที่ปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตตำบล. และถ้าเป็นกริยาจะหมายถึง กัน, ถือ, เช่น พระจงก้านันกำหนดल्लीญา. ส่วนคำว่า **ก้านัล** มี ๒ ความหมาย ถ้าเป็นกริยาหมายถึง ให้ของกันด้วยความนับถือ. แต่ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง นางอยู่งานที่ทรงใช้สอยในพระราชมนเทียรและได้รับพระราชทานทียบหมากกาใหญ่ แต่ยังไม่นับว่าเป็นเจ้าจอม เรียกว่า นางก้านัล.
- ถาม** คำว่า **ขึ้นหม้อ** มีความหมายอย่างไร
- ตอบ** พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้ความหมายของคำว่า **ขึ้นหม้อ** ว่า ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง เรียกข้าวที่หุงแล้วพองตัวมากกว่าข้าวธรรมดาว่า ข้าวขึ้นหม้อ. แต่ถ้าเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง มีผลประโยชน์รวดเร็วมากผิดปกติ, โดดเด่น, เป็นที่โปรดปราน, โชคดี.
- ถาม** คำว่า **เข้าฉาน** มีความหมายอย่างไร
- ตอบ** คำว่า **เข้าฉาน** ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นคำกริยา มีความหมายว่า ทำให้สงบตามหลักทางศาสนา, โดยปริยายหมายถึง นั่งหลับ หรือนั่งเหม่อใจลอยไม่รู้รู้อะไร.
- ถาม** คำว่า **คชลักษณ์** มีความหมายอย่างไร
- ตอบ** คำว่า **คชลักษณ์** ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นคำนามมีความหมายว่า รูปพรรณสัณฐานของช้างต่าง ๆ ซึ่งดีและชั่ว, ประเภทตำราแสดงรูปพรรณสัณฐานของช้างต่าง ๆ ซึ่งดีและชั่ว ถ้าได้ไว้

- จะให้คุณหรือโทษแก่เจ้าของ.
- ถาม** คำว่า **คดิอุทลุม** มีความหมายอย่างไร
- ตอบ** คำว่า **คดิอุทลุม** ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นคำนามที่ใช้ในทางกฎหมาย หมายถึง คดีที่บุคคลฟ้องบุพการีของตนเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญา ซึ่งต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่า ผู้ใดจะฟ้องบุพการีของตนเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญามิได้.
- ถาม** คำว่า **อรรถประโยชน์** หรือ **อรรถประโยชน์** และคำว่า **อรรถรส** หรือ **อรรถรส** คำใดเขียนถูกต้อง และมีความหมายว่าอะไร
- ตอบ** คำที่เขียนถูกต้องคือ **อรรถประโยชน์** และ **อรรถรส** ทั้ง ๒ คำเป็นคำนาม ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ **อรรถประโยชน์** หมายถึง ประโยชน์ที่ต้องการ. ส่วน **อรรถรส** หมายถึง รสแห่งถ้อยคำ, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดความซาบซึ้ง, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ.
- ถาม** ทับศัพท์ของคำว่า **chloroform** และ **chlorophyll** เขียนและมีความหมายอย่างไร
- ตอบ** ทับศัพท์ของคำว่า **chloroform** และ **chlorophyll** คือ **คลอโรฟอร์ม** และ **คลอโรฟิลล์** ทั้ง ๒ คำเป็นคำนาม พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้ความหมายว่า **คลอโรฟอร์ม** หมายถึง ของเหลวไม่มีสี ระเหยง่าย มีกลิ่นหอมหวาน มีสูตร $CHCl_3$ ใช้เป็นยาสลบและตัวทำละลาย. ส่วน **คลอโรฟิลล์** หมายถึง สารสีเขียว มีปรากฏในพืชซึ่งสามารถดูดกลืนพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง โดยใช้ น้ำ และ แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศมาผลิตคาร์โบไฮเดรตได้.

ราชบัณฑิตยสถาน
สนามเสือป่า เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๑๘๖/๒๕๕๐
ไพรัชญ์ดุสิต

จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน เพื่อเผยแพร่งานวิชาการข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ของราชบัณฑิตยสถาน

จัดทำโดย ฝ่ายช่วยอำนวยการและประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม ราชบัณฑิตยสถาน

บรรณาธิการ นางนัยนา วราอัศวปติ เลขานุการกรม

กองบรรณาธิการ นายอภิเดช บุญสงค์

พิมพ์ที่ : บริษัท ด้านสหภาพการพิมพ์ จำกัด ๓๐๗ ซอยลาดพร้าว ๘๗ วังทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทร. ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๒๕๑๒, ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๙